

RAPPORT
Flora- en faunaquickscan/voortoets
voor een strandpaviljoen
te Vrouwenpolder

Opdrachtgever

Ordito Gilze B.V.
Postbus 94
5126 ZH GILZE

Projectnummer

Aeres Milieu projectnummer AM14317

Status rapport

Definitief

Contactgegevens

Aeres Milieu B.V.
Postbus 1015
6040 KA ROERMOND
(t) 0475 – 320 000
(f) 0475 – 321 967
e-mail: info@aeres-milieu.nl
www.aeres-milieu.nl

Autorisatie

Opsteller rapport:	paraaf	datum
ir. J.P.M. Hovens		19 december 2015
ir. G. Hovens (Faunaconsult)		
Kwaliteitscontrole:	paraaf	datum
ing. Gé Reuver		19 december 2014
Gewijzigd;		11 mei 2015

INHOUDSOPGAVE

1. INLEIDING	4
2. BELEIDSKADER	5
2.1 Inleiding	5
2.2 Flora- en faunawet	5
2.3 Natuurbeschermingswet 1998	6
2.4 Natuurnetwerk Nederland	7
3. WERKWIJZE	8
3.1 Beschrijving van het plangebied	8
3.2 Veldinventarisatie	10
4. RESULTATEN INVENTARISATIE	11
4.1 Resultaten beleidsinventarisatie	11
4.2 Resultaten veldinventarisatie	19
5. EFFECTEN VAN DE VOORGENOMEN INGREEP	23
5.1 De ingreep	23
5.2 Effecten op beschermde soorten in het plangebied	23
5.3 Effecten op broedvogels	24
5.4 Effecten op prioritaire soorten van Natura 2000 gebied Voordelta	24
5.4.1 Opsomming van habitattypen en -soorten en (niet)broedvogelsoorten	24
5.4.2 Effecten op prioritair habitattype Embryonale duinen	26
5.4.3 Effecten op prioritaire habitatsoorten en niet-broedvogelsoorten	27
5.5 Effecten op Natura 2000-gebied Manteling van Walcheren	28
5.6 Effecten op Natura 2000-gebied Veerse Meer	30
5.7 Effecten stikstofdepositie op omringende Natura 2000-gebieden	32
5.7.1 Inleiding	32
5.7.2 Voordelta	32
5.7.3 Manteling van Walcheren	32
5.7.4 Veerse Meer	32
5.8 Effecten op overige beschermde natuurgebieden	33
6. CONSEQUENTIES VANUIT DE WET- EN REGELGEVING	34
6.1 Flora- en faunawet	34
6.2 Overige regelgeving	34
Literatuur	35

1. INLEIDING

In opdracht van Ordito Gilze heeft Aeres Milieu in samenwerking met Faunaconsult een Flora- en faunquickscan en voortoets uitgevoerd voor de bouw van een strandpaviljoen op het strand te Vrouwenpolder.

Aeres Milieu is gevraagd het volgende aan te geven:

- welke beschermde dieren en planten komen mogelijk voor in het plangebied
- welke effecten heeft de voorgenomen ingreep
- kunnen negatieve effecten zoveel mogelijk worden gemitigeerd (verzacht)
- welke eventuele gevolgen zijn er met betrekking tot de Vogel- en Habitatrichtlijn, de Natuurbeschermingswet en het Natuurnetwerk Nederland en op welke wijze kunnen die worden gecompenseerd.

Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt een beschrijving gegeven van het huidige beleidskader en van de Flora- en faunawet. Hoofdstuk 3 beschrijft het plangebied en de werkwijze van de inventarisaties van de natuurwaarden. In hoofdstuk 4 worden de resultaten van de beleids- en veldinventarisaties weergegeven en in hoofdstuk 5 de effecten van de voorgenomen ingreep op de aanwezige natuurwaarden. Hoofdstuk 6 behandelt de consequenties van wet- en regelgeving.

2. BELEIDSKADER

2.1 Inleiding

In dit hoofdstuk wordt een toelichting gegeven op het natuurbeleid van de diverse overheden, dat van belang is bij de voorgenomen herinrichting van het plangebied. Het natuur- en soortenbeleid is in Nederland geregeld in de Wet op de Ruimtelijke Ordening, de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet. Hiermee wordt onder andere invulling gegeven aan de Europese wet- en regelgeving, zoals de Vogel- en Habitatrichtlijn.

2.2 Flora- en faunawet

De Flora- en faunawet (Stb. 1998, 402) is op 1 april 2002 in werking is getreden. Deze wet bundelt onder meer de bepalingen over soortenbescherming die voorheen in verschillende wetten waren opgenomen, namelijk de Vogelwet 1936, de Jachtwet, (de oude) Natuurbeschermingswet, de Nuttige Dierenwet 1914 en de Wet bedreigde uitheemse dier- en plantensoorten. De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van circa 500 plant- en diersoorten. Het gaat hierbij om alle inheemse zoogdieren (uitgezonderd bruine rat, zwarte rat en huismuis), alle inheemse vogelsoorten, alle amfibieën en reptielen, een aantal vissen en enkele bij AMvB (Stb. 523, 2000) speciaal aangewezen plant- en diersoorten. Uitgangspunt van de wet is het 'nee, tenzij'- beginsel. Slechts voor een beperkt aantal handelingen kan op basis van artikel 75 van de Flora- en faunawet ontheffing worden verleend van de verboden uit artikel 8 t/m 11 van de wet (voor zover hiervoor niet reeds op basis van een ander artikel vrijstelling of ontheffing kan worden verleend). Voorwaarde daarbij is dat met de voorgenomen activiteit geen afbreuk wordt gedaan aan een gunstige staat van instandhouding van de soort.

Kort gezegd worden de onder de Flora- en faunawet beschermde plant- en diersoorten in drie categorieën opgedeeld, met elk een ander regime wat betreft ontheffingen:

- algemene soorten (FF1);
- overige soorten (FF2);
- streng beschermde soorten (FF3).

De categorie 'algemene soorten' - zoals mol en konijn - is voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag.

De categorie 'overige soorten' is eveneens voor de meeste activiteiten vrijgesteld voor een ontheffingsaanvraag, mits die activiteiten worden uitgevoerd op basis van een door het Ministerie van Economische zaken goedgekeurde gedragscode. In zo'n code geeft een sector zelf aan welke gedragslijnen men volgt om het schaden van beschermde soorten zo veel mogelijk te voorkomen, bijvoorbeeld: altijd eerst inventariseren waar de soorten precies voorkomen en daar met de werkzaamheden rekening mee houden, bijvoorbeeld door een hol af te schermen of de standplaats van planten aan te geven. Voor ingrepen waarvoor geen goedgekeurde gedragscode bestaat, moet ten aanzien van verblijfplaatsen van beschermde soorten uit de categorie 'overige soorten', een ontheffing worden aangevraagd. Daarbij kan worden volstaan met een zogenaamde lichte toetsing. Dat houdt in dat de voorgenomen maatregelen 'geen afbreuk doen aan gunstige staat van instandhouding van de soort'.

De categorie 'streng beschermde soorten' omvat de soorten die worden genoemd in bijlage 4 van de Habitatrichtlijn of bijlage 1 van AMvB artikel 75 van de Flora- en faunawet. Voor de categorie 'streng beschermde soorten' wordt slechts in een beperkt aantal situaties een vrijstelling verleend. Voor bijlage 1 soorten wordt getoetst aan de volgende drie criteria (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005):

- 1) er wordt geen afbreuk gedaan aan de gunstige staat van instandhouding van de soort
- 2) er is geen goed alternatief
- 3) de activiteit past binnen een van de hierna genoemde belangen:
 - Onderzoek en onderwijs;
 - Repopulatie en herintroductie;
 - Bescherming van flora en fauna;
 - Veiligheid van het luchtverkeer;
 - Volksgezondheid of openbare veiligheid;
 - Dwingende redenen van openbaar belang;

- Voorkomen van ernstige schade aan vormen van eigendom
- Belangrijke overlast veroorzaakt door dieren;
- Uitvoering van werkzaamheden in het kader van bestendig beheer en onderhoud in de landbouw en bosbouw;
- Bestendig gebruik;
- Uitvoering in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling.

Deze drie criteria vormen de zogenaamde uitgebreide toets en aan alle drie moet worden voldaan. Als het gaat om een ontheffingsaanvraag in het kader van ruimtelijke inrichting of ontwikkeling en het gaat om streng beschermde soorten en/of vogels, dan wordt extra getoetst op een vierde criterium:

4) de werkzaamheden moeten zodanig uitgevoerd worden dat er sprake is van 'zorgvuldig handelen'

Voor ruimtelijke maatregelen kan men ten aanzien van streng beschermde soorten uit Bijlage IV van de Habitatrichtlijn ontheffing krijgen op grond van belangen die zijn opgenomen in de Habitatrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna
- Volksgezondheid of openbare veiligheid
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor ruimtelijke maatregelen kan men ten aanzien van vogels ontheffing krijgen op grond van belangen die zijn opgenomen in de Vogelrichtlijn. Dat zijn:

- Bescherming van flora en fauna
- Veiligheid van het luchtverkeer
- Volksgezondheid of openbare veiligheid

2.3 Natuurbeschermingswet 1998

Natuurbeschermingswet 1998 beschermt verschillende soorten gebieden

De eerste Natuurbeschermingswet in Nederland dateert van 1967, deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen, onder andere door het aanwijzen van beschermde natuurmonumenten. Deze oorspronkelijke natuurbeschermingswet is in 1998 vervangen en sindsdien richt de wet zich nog uitsluitend op de bescherming van gebieden.

De bepalingen van de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn (tezamen genoemd "Natura 2000") zijn geïmplementeerd in de Natuurbeschermingswet. Zodoende is het Europese beleid ten aanzien van natuurbescherming in de Nederlandse wet verankerd. De Natuurbeschermingswet regelt de aanwijzing en bescherming van de volgende soorten gebieden:

- Vogel- en Habitatrichtlijngebieden (samen zijn dit de Natura 2000-gebieden);
- Beschermde natuurmonumenten;
- Wetlands (RAMSAR Conventie).

De Vogelrichtlijn

De Vogelrichtlijn (Richtlijn 79/409/EEG) richt zich op de bescherming van alle natuurlijk in het wild levende vogelsoorten en in het bijzonder op de leefgebieden van bedreigde en kwetsbare vogelsoorten. In de richtlijn worden nadere regels gesteld aan de bescherming, het beheer en de regulering van vogelsoorten. Een aantal gebieden is hierbij aangewezen als speciale beschermingszone. Deze gebieden maken onderdeel uit van Natura 2000, het ecologische netwerk van natuurgebieden in Europa. Voor beschermde vogelsoorten kan geen ontheffing worden aangevraagd voor uitvoering van werkzaamheden.

De Habitatrichtlijn

De Habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG) richt zich op de instandhouding van natuurlijke habitats, habitats van soorten en de bescherming van plant- en diersoorten, met uitzondering van vogels. In bijlage I van deze richtlijn worden speciale beschermingszones aangewezen voor kwetsbare, bedreigde of zeldzame habitattypen. Bijlage II vermeldt de kwetsbare, bedreigde of zeldzame dier- en plantensoorten die beschermd moeten worden door speciale beschermingszones aan te wijzen.

Bijlage IV vermeldt in het wild voorkomende kwetsbare, bedreigde of zeldzame dier- en plantensoorten die strikt beschermd moeten worden.

Natura 2000

De Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn vormen samen Natura 2000. Alle lidstaten van de Europese Unie wijzen beschermde natuurgebieden aan die waardevol zijn voor het behoud van biodiversiteit in Europa. Nederland zal aan de hand van een vergunningenstelsel de zorgvuldige afweging maken rond projecten die gevolgen kunnen hebben voor Natura 2000-gebieden. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de minister van EL&I. Daarnaast zal Nederland in de komende jaren voor alle gebieden die samen Natura 2000 vormen, beheersplannen opstellen. Deze beheersplannen maken duidelijk welke activiteiten wel en niet mogelijk zijn in en om die gebieden.

Beschermde natuurmonumenten

Met de aanwijzing van Natura 2000-gebieden zullen Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met zo'n aanwijzing komen te vervallen. De buiten de Natura 2000 gebieden gelegen Beschermde Natuurmonumenten blijven bestaan. Beschermde Natuurmonumenten zijn als zodanig aangewezen vanwege de aanwezigheid van grote ecologische waarden.

Wetlands (RAMSAR Conventie)

De Ramsar-conventie is een internationale overeenkomst inzake watergebieden (draslanden) die van internationale betekenis zijn, in het bijzonder als woongebied voor watervogels. Een groot deel van deze beschermde wetlands is in Nederland ook al als Natura 2000 gebied aangewezen.

2.4 Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland, vroeger de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) genoemd, is het Nederlandse netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het netwerk moet natuurgebieden beter verbinden met elkaar en met het omringende agrarisch gebied.

In het Natuurnetwerk Nederland liggen:

- bestaande natuurgebieden, waaronder de 20 Nationale Parken;
- gebieden waar nieuwe natuur aangelegd wordt;
- landbouwgebieden, beheerd volgens agrarisch natuurbeheer;
- ruim 6 miljoen hectare grote wateren: meren, rivieren, de kustzone van de Noordzee en de Waddenzee;
- alle Natura 2000-gebieden.

Vanaf 2014 zijn de provincies verantwoordelijk voor de begrenzing en ontwikkeling van dit natuurnetwerk. Tot die tijd was de Rijksoverheid hiervoor verantwoordelijk. In het Natuurpact hebben de provincies met het rijk afgesproken om tot 2027 80.000 hectare natuur in te richten. Het Natuurnetwerk Nederland moet uiteindelijk samen met de natuurgebieden in andere Europese landen het aaneengesloten pan-Europees Ecologisch Netwerk (PEEN) vormen.

3. WERKWIJZE

3.1 Beschrijving van het plangebied

Het plangebied (zie figuur 3.1.1. en de foto's op de voorzijde) bestaat grotendeels uit kaal zand, verder is er een gebouw van kitesurfschool Vertigo en zijn er enkele pollen helm aanwezig (naast de steigerpalen van het gebouw). De locatie waar het strandpaviljoen is gepland is, op enkele grotendeels afgestorven individuen helm na, volledig onbegroeid. Ten zuiden van het plangebied bevinden zich duinen die grotendeels met helm zijn begroeid, aan de noordwestzijde bevindt zich strand, met daarachter een zandbank, die tijdens het veldbezoek was drooggevalen (zie figuur 3.1.2.).

Figuur 3.1.1. Het plangebied (zwart en rood omlijnd; met daarin het bestaande gebouw van de kitesurfschool).

Het plangebied is gelegen op het strand van Vrouwenpolder in het recreatiegebied rondom de Veerse Dam. Het plangebied betreft de huidige locatie van kitesurfschool Vertigo. Deze kitesurfschool ligt onder aan strandovergang 81 "Fort Elisabeth". Deze strandovergang is één van de vier strandovergangen bij de Veerse Dam en is via een voetgangersbrug over de N57 rechtstreeks verbonden met de grote parkeerterreinen langs het Veerse Meer. Op deze parkeerterreinen is in totaal plaats voor ruim 1200 parkeerplaatsen. Via de vier strandovergangen langs de Veerse Dam kunnen de recreanten vanaf de parkeerplaatsen het Noordzeestrand bereiken. Boven over de Veerse Dam loopt tevens een brede doorgaande wandel- en fietsroute tussen Vrouwenpolder en Noord-Beveland, die via de vier strandovergangen verbonden is met het strand.

Het strand bij Vrouwenpolder biedt veel voorzieningen voor de recreanten. Er zijn diverse strandpaviljoens op het strand aanwezig, evenals twee horecagelegenheden bij het parkeerterrein van de Veerse Dam. Daarnaast zijn er strandslaaphuisjes en een strandspeeltuin op het strand aanwezig en geldt het strand bij Vrouwenpolder als dé kitesurfspot van Zeeland. In zowel de richting van Breezand/Oostkapelle als Noord-Beveland zijn nog meer recreatieve voorzieningen op en rond het strand aanwezig.

Zoals gezegd betreft het plangebied de locatie van de huidige kitesurfschool direct aan strandovergang 81 "Fort Elisabeth". Er is een gebouw aanwezig van ca. 112 m². Rondom het gebouw wordt het strand gebruikt voor de vliegers en overige materialen van de kitesurfers en voor voorzieningen, zoals tenten, tafels- en stoelen voor de kitesurfschool.

Het strand van vrouwenpolder is de grootste kitesurfspot die Zeeland rijk is. De zandplaten zorgen met hoog water voor een binnenmeer wat perfect is voor beginnerslessen kitesurfen maar ook voor freestylers. Kitesurfers die liever in de golven varen kunnen terecht op zee. Door de Stichting Strandexploitatie Veere is vast gelegd dat vanaf mei alleen het strand en de zee ten noordoosten van strandovergang 81 voor kitesurfen mag worden gebruikt. Buiten het seizoen zijn de regels minder strikt en is het ook buiten de spot gedoogd de vlieger op te laten. Op de overige stranden in de gemeente Veere is kitesurfen niet toegestaan.

Direct aan de andere zijde van de strandovergang staan in het zomerseizoen 30 slaapstrandhuisjes voor de recreatieve verhuur.

Figuur 3.1.2. Het plangebied gezien vanaf de tijdens eb drooggevalle zandbank.

Figuur 3.1.3. Het plangebied en haar omgeving.

3.2 Veldinventarisatie

Op 24 november 2014 is het plangebied en haar omgeving bezocht voor een quickscan. Daarbij werden de aanwezige biotopen beoordeeld op hun geschiktheid als habitat voor beschermde dier- en plantensoorten. Tevens werd er gezocht naar (tekenen van aanwezigheid van) beschermde planten, zoogdieren, vogels, reptielen en amfibieën. Met betrekking tot zoogdieren werd speciaal gelet op pootafdrukken, krabsporen, wissels, uitwerpselen, haren, graafsporen, hollen, en potentieel geschikte verblijfplaatsen.

Het plangebied en haar omgeving werden verder op grond van de aanwezige vegetatie beoordeeld als vegetatietype/ in stand te houden habitatype van Natura 2000 gebied Voordelta.

Aan de hand van relevante (verspreidings)literatuur (RAVON, 2006, 2007, 2010, 2011, 2013 en www.waarneming.nl) is vervolgens ingeschat welke beschermde soorten mogelijk in het plangebied voorkomen.

4. RESULTATEN INVENTARISATIE

4.1 Resultaten beleidsinventarisatie

Het plangebied ligt gedeeltelijk in het Nederlands Natuurnetwerk (NN), voorheen de Ecologische HoofdStructuur, (EHS). Zie figuur 4.1.1..

Figuur 4.1.1. Globale ligging van het plangebied (rood omlijnd) ten opzichte van het NN/EHS (bron: Geoloket Provincie Zeeland)

Het plangebied is onderdeel van Natura 2000-gebied 'Voordelta' (zie figuur 4.1.2). Dit gebied is tevens aangewezen als wetland. Daarnaast ligt het plangebied vlakbij Natura 2000-gebied 'Manteling van Walcheren' (zie figuur 4.1.3). Beschermde natuurmonument 'Manteling van Walcheren' is/zal komen te vervallen als gevolg van aanwijzing als Natura 2000-gebied 'Manteling van Walcheren'.

Figuur 4.1.2. Globale ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van Natura 2000-gebied en wetland 'Voordelta' (geel weergegeven).

Figuur 4.1.3. Globale ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van Natura 2000-gebied 'Manteling van Walcheren' (geel weergegeven).

Natura 2000-gebied 'Veerse Meer' ligt aan de andere kant van de N57, op nog geen 200 meter afstand van het plangebied (zie figuur 4.1.4.). Dit Natura 2000-gebied is tevens aangewezen als wetland.

Figuur 4.1.4. Globale ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van Natura 2000-gebied en wetland 'Veerse Meer' (geel weergegeven).

Het dichtstbijzijnde Beschermd natuurmonument is 'Oosterschelde Buitendijks' op iets meer dan 4 kilometer afstand ten oosten van het plangebied (zie figuur 4.1.5). Daar vlakbij ligt Beschermd natuurmonument 'Oosterschelde Binnendijks' op circa 4,8 kilometer afstand ten oosten van het plangebied (zie figuur 4.1.6).

Figuur 4.1.5. Globale ligging van het plangebied (rode stip) ten opzichte van Beschermd natuurmonument 'Oosterschelde Buitendijks' (bruin weergegeven).

Figuur 4.1.6. Globale ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van Beschermd natuurmonument 'Oosterschelde Binnendijks' (bruin weergegeven).

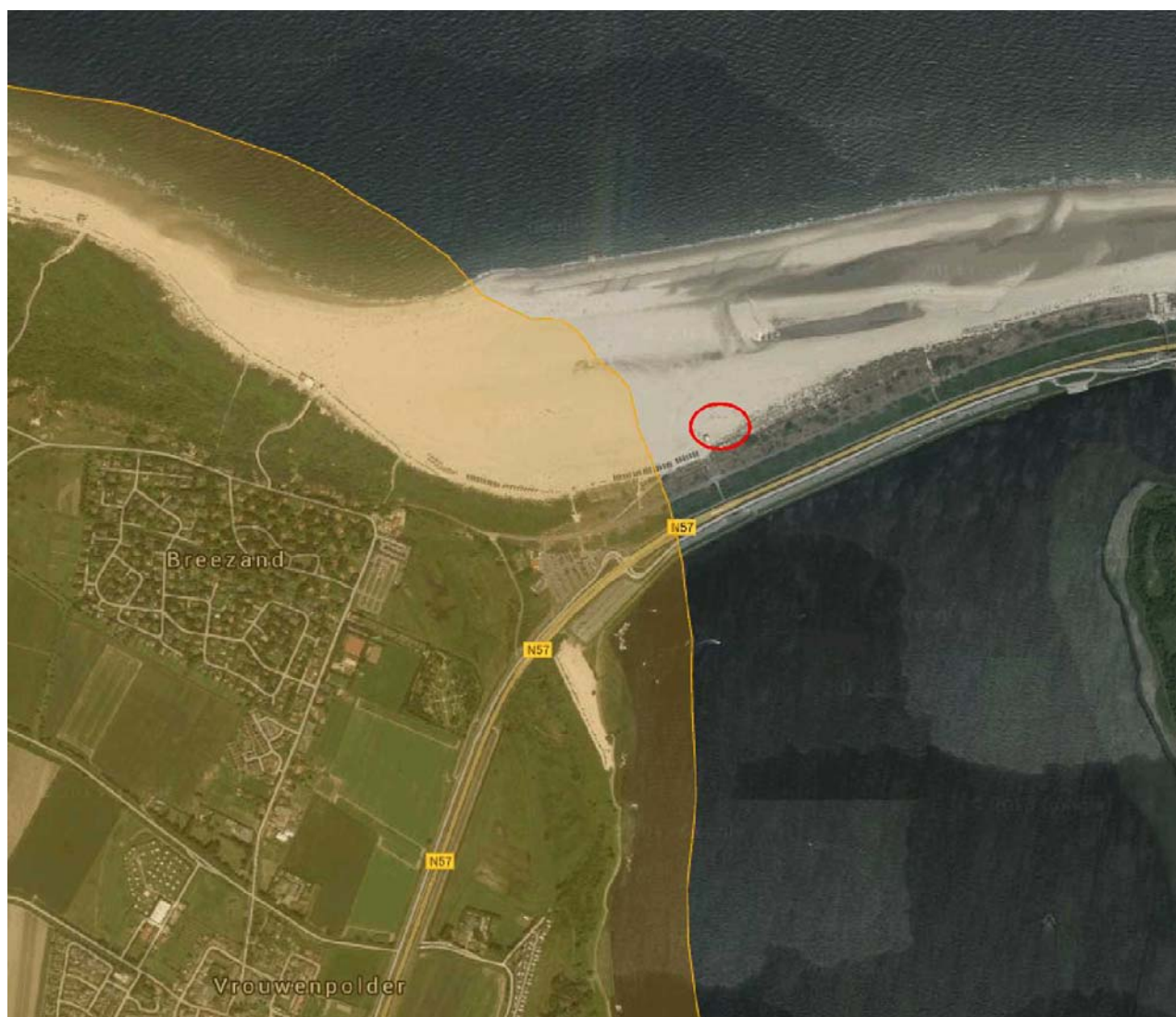
Het plangebied is, zoals hierboven al aangegeven, onderdeel van Wetland 'Voordelta' (zie figuur 4.1.2) en ligt op circa 3,5 kilometer afstand van wetland 'Oosterschelde en Markiezaat' (zie figuur 4.1.7).

Figuur 4.1.7. Globale ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van Wetland 'Oosterschelde en Markiezaat' (bruin weergegeven).

Tenslotte ligt het plangebied op nog geen 80 meter afstand van Nationaal Landschap 'Zuidwest-Zeeland' (zie figuur 4.1.8 en onderstaand kader).

De twintig Nationale Landschappen in Nederland hebben elk een unieke combinatie van cultuurhistorische en natuurlijke elementen en vertellen daarmee het verhaal van het Nederlandse landschap. Ze kenmerken zich door de specifieke samenhang tussen de verschillende onderdelen van het landschap, zoals natuur, reliëf, grondgebruik en bebouwing. Nationale Landschappen zijn gebieden waar mensen gewoon wonen, werken, ondernemen en recreëren. Omdat het platteland onder druk staat, vooral door verstedelijking en de uittocht van boeren, heeft de Tweede Kamer bij de behandeling van de Nota Ruimte (voorjaar 2006) aangegeven het landschap te willen behouden en 'ontwikkelen met kwaliteit'. Binnen een Nationaal Landschap is ruimte voor sociaaleconomische ontwikkelingen, mits de bijzondere kwaliteiten van het gebied behouden blijven en liefst nog worden versterkt. Plannen voor grootschalige nieuwbouwwijken, bedrijventerreinen en infrastructurele projecten zullen daarom worden afgekeurd. Zo mogen er alleen woningen worden gebouwd om de eigen bevolkingsgroei te kunnen opvangen (migratiesaldo nul). Voor specifieke gebieden in een Nationaal Landschap gelden extra, al bestaande, beschermende maatregelen. Denk aan de Natuurbeschermingswet voor natuurgebieden, de Natuurschoonwet voor landgoederen en de Monumentenwet voor historische gebouwen of dorpsgezichten.

Figuur 4.1.8. Globale ligging van het plangebied (rood omcirkeld) ten opzichte van Nationaal Landschap 'Zuidwest-Zeeland' (bruin weergegeven).

4.2 Resultaten veldinventarisatie

Zoogdieren

Tijdens het veldbezoek werden her en der in het plangebied uitwerpselen van hazen aangetroffen. Verder was het biestarwegras nabij het plangebied aangevreten door hazen en/of konijnen. Konijnenholen of hazenlegers zijn in het plangebied zelf echter afwezig. Wegens de afwezigheid van dekking en wegens het zoute milieu, zijn er in het plangebied geen vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde zoogdieren te verwachten.

Tijdens vloed ligt het plangebied op zo'n 120 meter afstand van de zee (dit is tijdens het veldbezoek, tijdens eb, bepaald). Tijdens eb valt op 120 meter afstand van het plangebied een zandbank droog, die geschikt is voor gewone zeehonden (zie figuur 4.1.2) en grijze zeehonden om uit te rusten. Tabel 4.2.1. geeft de zoogdieren weer, die mogelijk een vaste rust- en verblijfplaats hebben op relatief korte afstand van het plangebied.

Nederlandse naam en wetenschappelijke naam	FF1	FF2	FF3
Gewone zeehond (<i>Phoca vitulina</i>)			X
Grijze zeehond (<i>Halichoerus grypus</i>)			X

FF1 = algemene soorten

FF2 = overige soorten

FF3 = streng beschermde soorten

Tabel 4.2.1. Beschermde zoogdiersoorten die (mogelijk) een vaste rust- en verblijfplaats nabij het plangebied hebben. De status van de soorten in de Flora- en faunawet is eveneens weergegeven.

Figuur 4.2.1. Enkele gewone zeehonden in Vluchthaven Neeltje Jans, op circa 5 km van het plangebied.

Vogels

In het plangebied zijn, ook tijdens het broedseizoen, geen vogelnesten te verwachten. Dit komt enerzijds door de afwezigheid van dekking, anderzijds door de aanwezigheid van de kitesurfschool en andere menselijke verstoringen gedurende het broedseizoen.

Op enige afstand van het plangebied werden tijdens het veldbezoek verschillende bijzondere vogels waargenomen. Op de tegen de zee gelegen zandbank foerageerden een drietal bontbekplevieren, verder foerageerden er in het Veerse Meer (op circa 200 meter ten zuiden van het plangebied) vijf middelste zaagbekken (zie figuur 4.2.2.), twee geoorde futen en enkele tientallen futen en meerkoeten. Het ligt voor de hand dat de tegen de zee gelegen zandbank tijdens de voor- en najaarstrek ook door andere soorten steltlopers wordt gebruikt om te foerageren op zeepieren en kokkels. Dit blijkt ook uit de regelmatig gehouden tellingen in telgebied VD430, waarbij er op de zandbank nabij het plangebied soms redelijk grote aantallen wulp, bontbekplevier, bonte strandloper, drieteenstrandloper en scholekster worden geteld (Oranjewoud, 2013).

Figuur 4.2.2. Twee van de vijf waargenomen middelste zaagbekken in het Veerse Meer.

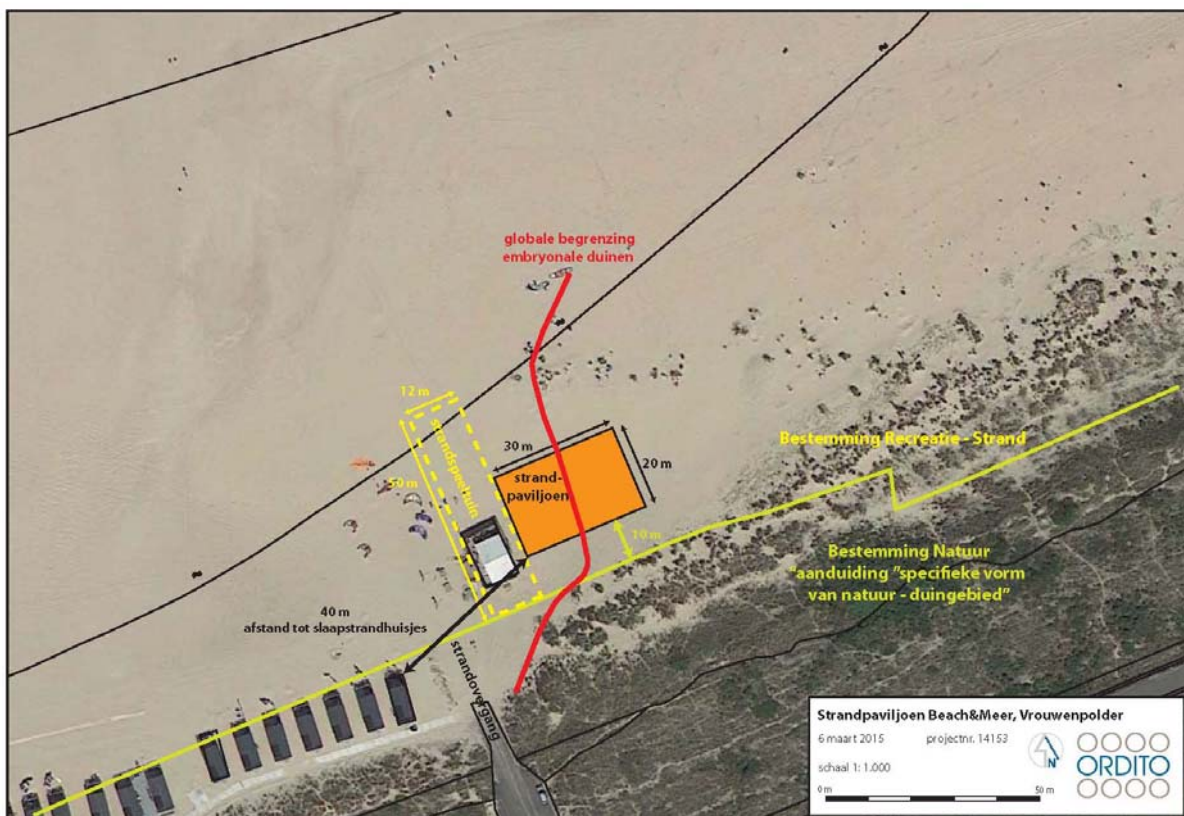
Overige beschermde soorten

Beschermde planten zijn afwezig en de aanwezige biotoop is ongeschikt als habitat voor overige beschermde soorten.

Beschermde habitats

In het plangebied bevindt zich, op enkele pollen helmgras tegen het gebouw aan, geen vegetatie. Direct ten oosten van het plangebied groeien helm en biestarwegras rondom een kale plek. Beide grassoorten zijn volgens Schaminée et al. (1998) kensoorten van de Biestarwegras-associatie (het *Honckenyo-Agropyretum juncei*). Volgens Schaminée et al. (1998) heeft de Biestarwegras-associatie een typische bedekking van 10-20% met biestarwegras en een typische bedekking met helm van minder dan 5% (in de overige associaties van de helmklasse heeft helm stevast een bedekking van 20 tot 40%, en komt biestarwegras er soms in voor, maar in veel lagere bedekkingspercentages). Wanneer we het begroeide deel (rond de kale plek) als een apart vegetatietype beschouwen, dan heeft helm daarin een bedekking van minder dan 5% en biestarwegras doorgaans een zeer lage bedekking (<1%), maar lokaal (op een plek van circa 20 bij 4 meter breed) een hogere bedekking van zo'n 5 tot 10% (zie figuur 4.2.3.). Omdat het aanwezige biestarwegras overal sterk was afgevreten, is het aannemelijk dat de bedekking met biestarwegras normaliter (tijdens het groeiseizoen) op deze plek een bedekking heeft van 20 tot 40%. We kunnen dus concluderen dat de bedekking met helm in de spaarzaam begroeide zone rondom het (kale) plangebied typisch is voor de door Schaminée et al (1998) beschreven Biestarwegras-associatie, en dat de bedekking met biestarwegras op één plek eveneens typisch is voor deze associatie. Dit zijn voldoende argumenten om te mogen stellen dat de spaarzaam begroeide zone rondom het kale gebied kwalificeert als Biestarwegras-associatie. Deze associatie wordt volgens de definitietabel habitattypen (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/>) van het Ministerie van Economische zaken gerekend tot het prioritaire Habitatype Embryonale duinen (H2110).

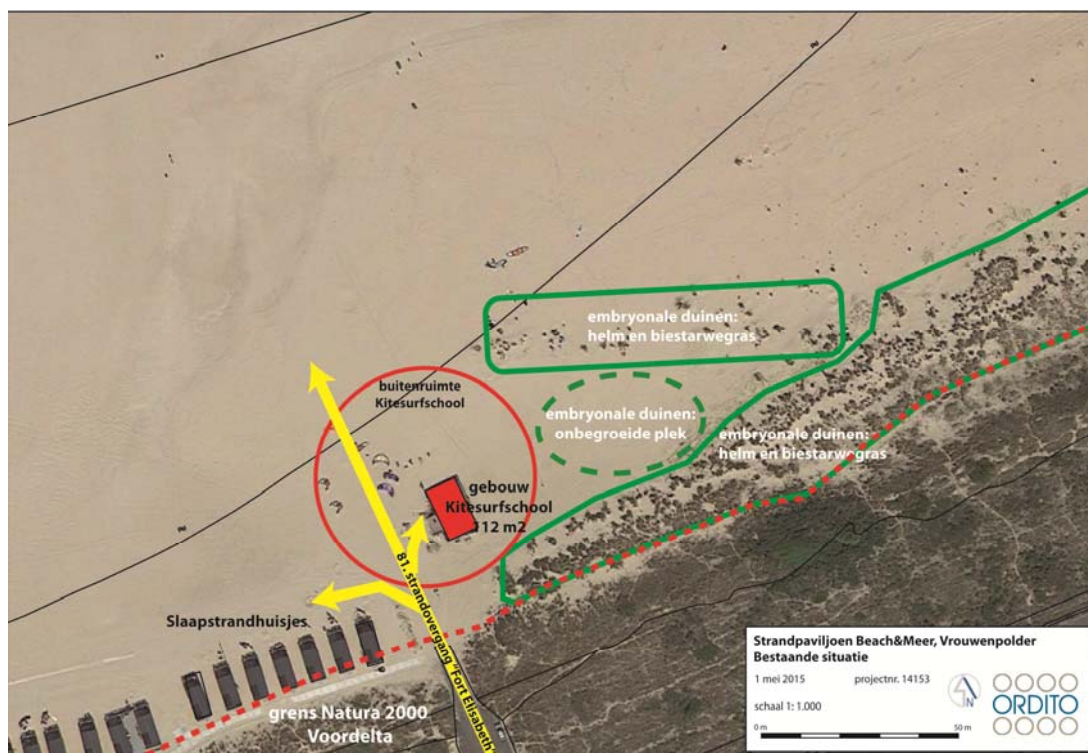
Volgens deze definitietabel habitattypen moeten vegetatieloze plekken eveneens tot het Habitatype Embryonale duinen worden gerekend, indien deze in mozaïek met de Biestarwegras-associatie voorkomen. Omdat de eerder genoemde kale plek omringd is door een Biestarwegras-associatie kan er worden gesproken over een mozaïek en kan dus worden aangenomen dat het plangebied zich in het prioritair habitatype Embryonale duinen bevindt. Dit stemt overeen met het feit dat het plangebied zich volgens Beheerplan Voordelta (Ministerie van Verkeer en Waterstaat et al., 2008) op de westgrens van een zone met Habitatype Embryonale duinen bevindt. Op grond hiervan is de vegetatie ten oosten van het plangebied te classificeren als habitatype embryonale duinen. Figuur 4.2.3. geeft de oostgrens van dit habitatype weer. In deze figuur is tevens de eerdere planlocatie weergegeven (het plangebied is op grond van deze studie naar het noordwesten verplaatst, zodat er niet meer in het prioritair habitatype embryonale duinen wordt gebouwd).

Figuur 4.2.3. Oostgrens prioritair habitatype Embryonale duinen en het voormalige plangebied.

Figuur 4.2.4. Sterk afgevreten biestarwegras (op de voorgrond) ten zuidoosten van het plangebied.

Figuur 4.2.5. Embryonale duinen nabij het plangebied.

5. EFFECTEN VAN DE VOORGENOMEN INGREEP

5.1 De ingreep

Het nu aanwezige gebouw van de kitesurfschool zal afgebroken worden en plaats maken voor een groter paviljoen op dezelfde locatie. In het nieuwe strandpaviljoen zullen de kitesurfschool, een horecavoorziening en een strandspeeltuin gerealiseerd worden.

De activiteiten van de kitesurfers in het gebied blijven gelijk aan de bestaande situatie. De horeca en de strandspeeltuin zijn een toevoeging. De entrees van het strandpaviljoen en strandspeeltuin zijn gesitueerd aan de zijde van de strandopgang en de zee. Richting de duinen vinden geen extra activiteiten plaats. De voorgestane situatie is weergegeven in figuur 5.1.

Figuur 5.1.1. De voorgestane situatie.

5.2 Effecten op beschermde soorten in het plangebied

Doordat er geen vaste rust- en verblijfplaatsen van beschermde zoogdieren of amfibieën zijn, zullen de voorgenomen maatregelen geen effect hebben op algemene beschermde soorten in het plangebied. Het plangebied heeft geen noemenswaardige functie als foerageergebied voor beschermde vogels. De voorgenomen afbraak van het bestaande strandpaviljoen en de aanleg van een groter strandpaviljoen in het onbegroeide deel van het plangebied zal daardoor geen effect op vogels in het plangebied zelf hebben.

5.3 Effecten op broedvogels

De komst van een strandpaviljoen zal weinig effect hebben op broedvogels. Het is echter te verwachten dat verschillende vogels de met helm en struweel begroeide duinen naast het plangebied in het broedseizoen gebruiken als broedhabitat. Doordat het strandpaviljoen meer dan 10 meter van opgaande vegetatie wordt gerealiseerd, zullen er geen broedende vogels worden verstoord. Wel is het strandpaviljoen een van de menselijke oorzaken van het niet tot broeden komen van vogels van embryonale duinen.

5.4 Effecten op prioritaire soorten van Natura 2000 gebied Voordelta

5.4.1. Opsomming van habitattypen en -soorten en (niet)broedvogelsoorten

Hieronder volgt een opsomming van alle soorten en habitattypen en een lijst met niet-broedvogelsoorten waarvoor dit Natura 2000-gebied is aangewezen.

Habitattypen:

H1110A - Permanent overstroomde zandbanken (getijdengebied)
H1110B - Permanent overstroomde zandbanken (Noordzee-kustzone)
H1140A - Slik- en zandplaten (getijdengebied)
H1140B - Slik- en zandplaten (Noordzee-kustzone)
H1310A - Zilte pionierbegroeiingen (zeekraal)
H1310B - Zilte pionierbegroeiingen (zeevetmuur)
H1320 - Slijkgrasvelden
H1330A - Schorren en zilte graslanden (buitendijks)
H2110 - Embryonale duinen

Habitatsoorten:

H1095 - Zeeprik
H1099 - Rivierprik
H1102 - Elft
H1103 - Fint
H1364 - Grijze zeehond
H1365 - Gewone zeehond

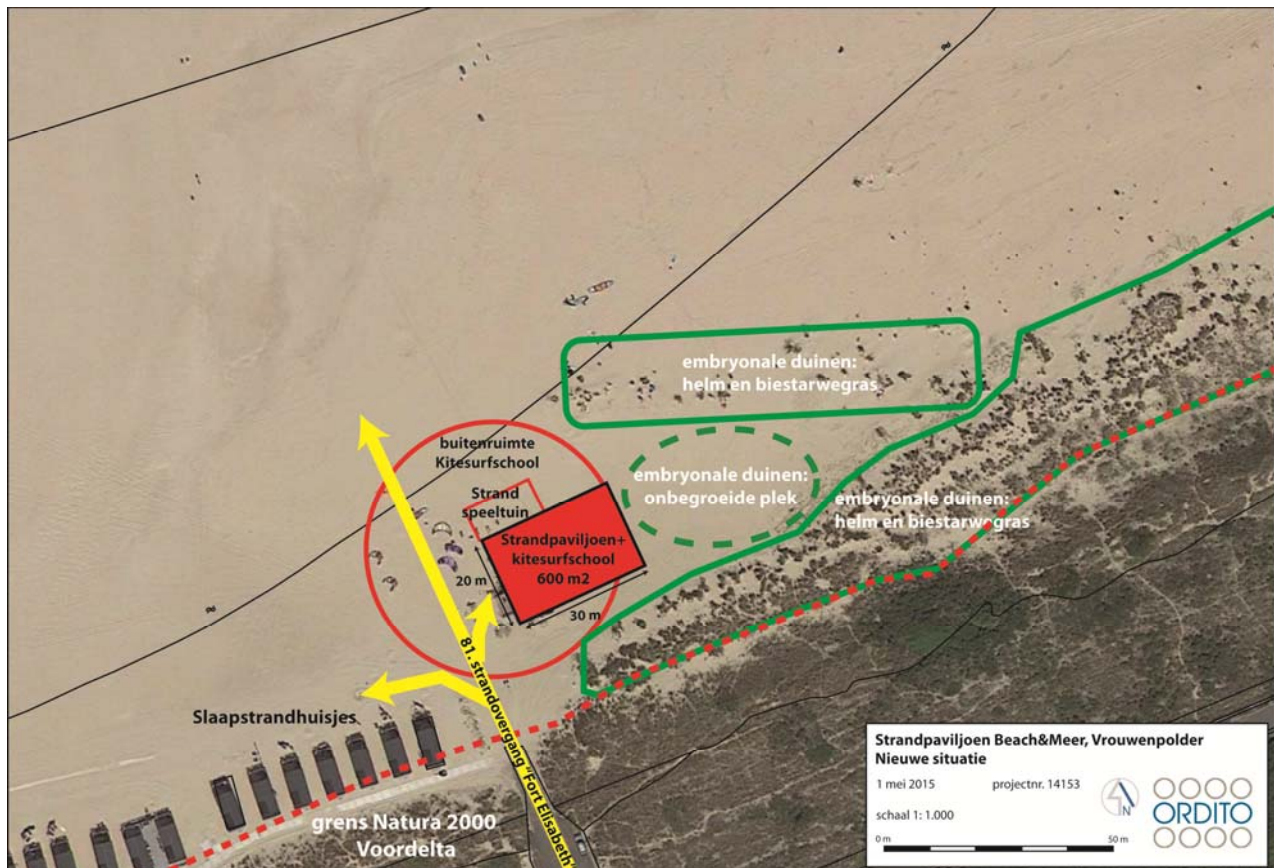
Niet-broedvogelsoorten:

A001 - Roodkeelduiker
A005 - Fuut
A007 - Kuifduiker
A017 - Aalscholver
A034 - Lepelaar
A043 - Grauwe Gans
A048 - Bergeend
A050 - Smient
A051 - Krakeend
A052 - Wintertaling
A054 - Pijlstaart
A056 - Slobeend

A062 - Toppereend
A063 - Eider
A065 - Zwarte zee-eend
A067 - Brilduiker
A069 - Middelste Zaagbek
A130 - Scholekster
A132 - Kluut
A137 - Bontbekplevier
A141 - Zilverplevier
A144 - Drieteenstrandloper
A149 - Bonte strandloper
A157 - Rosse grutto
A160 - Wulp
A162 - Tureluur
A169 - Steenloper
A177 - Dwergmeeuw
A191 - Grote stern
A193 - Visdief

5.4.2. Effecten op prioritair habitattype Embryonale duinen

Aanvankelijk was het de bedoeling van de opdrachtgever om het strandpaviljoen oostelijk van de huidige planlocatie te bouwen (zie figuur 4.2.3.). In de passende beoordeling (Oranjewoud, 2013) werd (in 5.7.1.) immers geconcludeerd dat de komst van een strandpaviljoen geen ruimtebeslag zou hebben op prioritaire habitattypen. Omdat uit het veldbezoek (door Faunaconsult) echter naar voren kwam dat in het plangebied Embryonale duinen aanwezig waren, is het plangebied in westelijke richting verplaatst. Het plangebied ligt nu net buiten prioritair habitattype Embryonale duinen (zie figuur 5.4.2.1.).

Figuur 5.4.2.1. Locatie van het plangebied ten opzichte van habitattype Embryonale duinen.

Volgens de effectenindicator van het Ministerie van Economische zaken (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/>) is Habitattype Embryonale duinen gevoelig voor optische verstoring (verstoring als gevolg van de aanwezigheid of beweging van mensen). De bouw van een strandpaviljoen direct naast dit habitattype, is in die zin dus niet gunstig te noemen. Uit de evaluatie van Beheerplan Voordelta blijkt immers dat de embryonale duinen in Natura 2000-gebied Voordelta in de periode 2008-2013 te weinig rust ondervonden om zich te ontwikkelen. Dit blijkt met name uit het feit dat een typische soort als de strandplevier hier niet tot nauwelijks succesvol kon broeden (Royal HaskoningDHV, 2013).

In de huidige situatie is er echter al sprake van veel aanwezigheid en beweging van mensen, door de ligging naast een drukke strandovergang, de kitesurfschool en de strandslaaphuisjes. Door de nieuwbouw van het strandpaviljoen zal de strandovergang mogelijk wel wat drukker worden, maar het versturende effect daarvan zal, wegens de nu al aanwezige menselijke verstoringen, niet significant zijn. Vanwege de nu al talrijk aanwezige menselijke verstoringen (vooral het kitesurfen vormt waarschijnlijk een grote verstoring, wegens de overeenkomsten tussen hoog in de lucht vliegende kites en roofvogels) is dit echter niet significant.

Figuur 5.4.2. De grens van het prioritair habitattypen Embryonale duinen (het gebied ten oosten van de rode lijn kwalificeert als Embryonale duinen).

5.4.3. Effecten op prioritair habitatsoorten en niet-broedvogelsoorten

Op 120 meter van het plangebied bevindt zich een zandbank, die tijdens eb door steltlopers als foerageergebied wordt gebruikt. Van sommige op zandbanken foeragerende prioritair vogelsoorten van Natura 2000-gebied Voordelta is bekend dat ze gevoelig tot zeer gevoelig zijn voor menselijke verstoring: de drieteenstrandloper, de kluut, de rosse grutto, de scholekster en de tureluur (bron: effectenindicator van het Ministerie van Economische zaken).

Daarnaast is deze zandbank geschikt om bij eb door gewone zeehonden en grijze zeehonden als rustplaats te worden gebruikt. Uit diverse meldingen (op ondermeer www.waarneming.nl) blijkt echter dat dit nu niet of nauwelijks het geval is (ondanks dat er wel regelmatig zeehonden nabij de zandbank worden waargenomen). Omdat van beide zeehondensoorten bekend is dat ze zeer gevoelig zijn voor menselijke verstoring (effectenindicator van het Ministerie van Economische zaken), ligt het voor de hand dat de som aan menselijke activiteiten in en rond het plangebied voorkomt dat zeehonden regelmatig de zandbank als rustplaats gebruiken.

In het voor- en najaar worden deze menselijke verstoringen niet zozeer door badgasten veroorzaakt, maar door (vrij recent gevestigde) activiteiten, zoals de kiteschool, een (voor kinderen op het strand gebouwd) 'scheepswrak' en enkele strandpaviljoens. Omdat de som van al deze activiteiten er toe zou kunnen leiden dat er geen stukje strand meer overblijft met voldoende rust voor steltlopers en zeehonden, zijn er voor Natura 2000-gebied Voordelta in 2008 5 rustgebieden aangewezen:

- Hinderplaat;
- Bollen van de Ooster;
- Bollen van het Nieuwe Zand;
- Slikken van Voorne;
- Verklipperplaats.

Uit de evaluatie van Beheerplan Voordelta beheerperiode 2008-2013 (Royal HaskoningDHV, 2013) blijkt dat in de periode 2008 – 2013 het aantal zeehonden in de Voordelta is toegenomen (vooral door immigratie, bij de grijze zeehond zijn niet duidelijk meer pups geboren).

Het lijkt er vooralsnog op dat de 5, in 2008 aangewezen rustgebieden, mede hebben geleid tot een stijging van het aantal zeehonden in de Voordelta. Het lijkt er daarom op dat de bouw van een strandpaviljoen voor zeehonden geen grote effecten zal hebben op de zeehondenstand in de Voordelta. Deze conclusie stemt overeen met die in de effectbeoordeling (Oranjewoud, 2013).

Dat laatste geldt niet voor bodemdieretende vogels die op zandbanken foerageren: volgens de evaluatie (Royal HaskoningDHV, 2013) zijn de afgelopen 6 jaar de beheerdoelen van een aantal bodemdieretende vogels niet gehaald. Dit komt door verschillende verstoringen, met name op de Slikken van Voorne (ver weg van het plangebied). Alhoewel de zandbank nabij het plangebied slechts een relatief kleine bijdrage levert aan de voedselvoorziening van bodemdieretende vogels van slikken, moet toch worden gesteld dat vestiging van een strandpaviljoen een verdere aantasting van de foeragemogelijkheden voor een aantal prioritaire vogelsoorten zal opleveren. Van de soms in redelijk grote aantallen nabij het plangebied foeragerende prioritaire soorten drieteenstrandloper en scholekster is bekend dat ze gevoelig zijn voor menselijke verstoring (effectenindicator Ministerie van Economische zaken). In tabel 5.6. van de passende beoordeling (Oranjewoud, 2013) wordt dan ook ten onrechte van de scholekster en de drieteenstrandloper gezegd dat deze soorten 'gemiddeld gevoelig' zijn voor menselijke verstoring, en dat de verstoringseffecten van een strandpaviljoen op populatieniveau op beide vogelsoorten (waarschijnlijk) matig zijn.

In de huidige situatie is er echter al sprake van veel aanwezigheid en beweging van mensen, door de ligging naast een drukke strandovergang, de kitesurfschool en de strandslaaphuisjes. Door de nieuwbouw van het strandpaviljoen zal de strandovergang mogelijk wel wat drukker worden, maar het versturende effect daarvan zal, wegens de nu al aanwezige menselijke verstoringen, niet significant zijn. Vanwege de nu al talrijk aanwezige menselijke verstoringen (vooral het kitesurfen vormt waarschijnlijk een grote verstoring, wegens de overeenkomsten tussen hoog in de lucht vliegende kites en roofvogels) is dit dus niet significant.

In het 'Document PAS-analyse Herstelstrategieën voor Voordelta, 2013' worden de volgende stikstofgevoelige Vogelrichtlijnsoorten genoemd: pijlstaart, scholekster, bontbekplevier, tureluur en visdief. Effecten van stikstofdepositie kunnen zijn afname van prooibeschikbaarheid en afname van nestgelegenheid. Uit het document blijkt echter dat leefgebieden van Vogelrichtlijnsoorten met een mogelijke overschrijding van de KDW (kritische depositiewaarde) voor stikstofdepositie niet voorkomen in het Natura 2000-gebied Voordelta. De habitattypen waar de soorten gebruik van maken hebben namelijk geen overschrijding van de KDW, zoals ook al in paragraaf 5.4.2 is beschreven.

De overige, in de effectenindicator (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/>) genoemde storende factoren zijn allemaal niet van toepassing op de voorgestane activiteiten.

5.5 Effecten op Natura 2000-gebied Manteling van Walcheren

Hieronder volgt een opsomming van alle soorten en habitattypen waarvoor dit Natura 2000-gebied is aangewezen.

Habitattypen:

H2120 - Witte duinen

H2130A - Grijs duinen (kalkrijk)

H2130B - Grijs duinen (kalkarm)

H2160 - Duindoornstruwelen

H2180A - Duinbossen (droog)

H2180B - Duinbossen (vochtig)

H2180C - Duinbossen (binnenduinrand)

H2190A - Vochtige duinvalleien (open water)

H2190B - Vochtige duinvalleien (kalkrijk)

H2190C - Vochtige duinvalleien (ontkalkt)

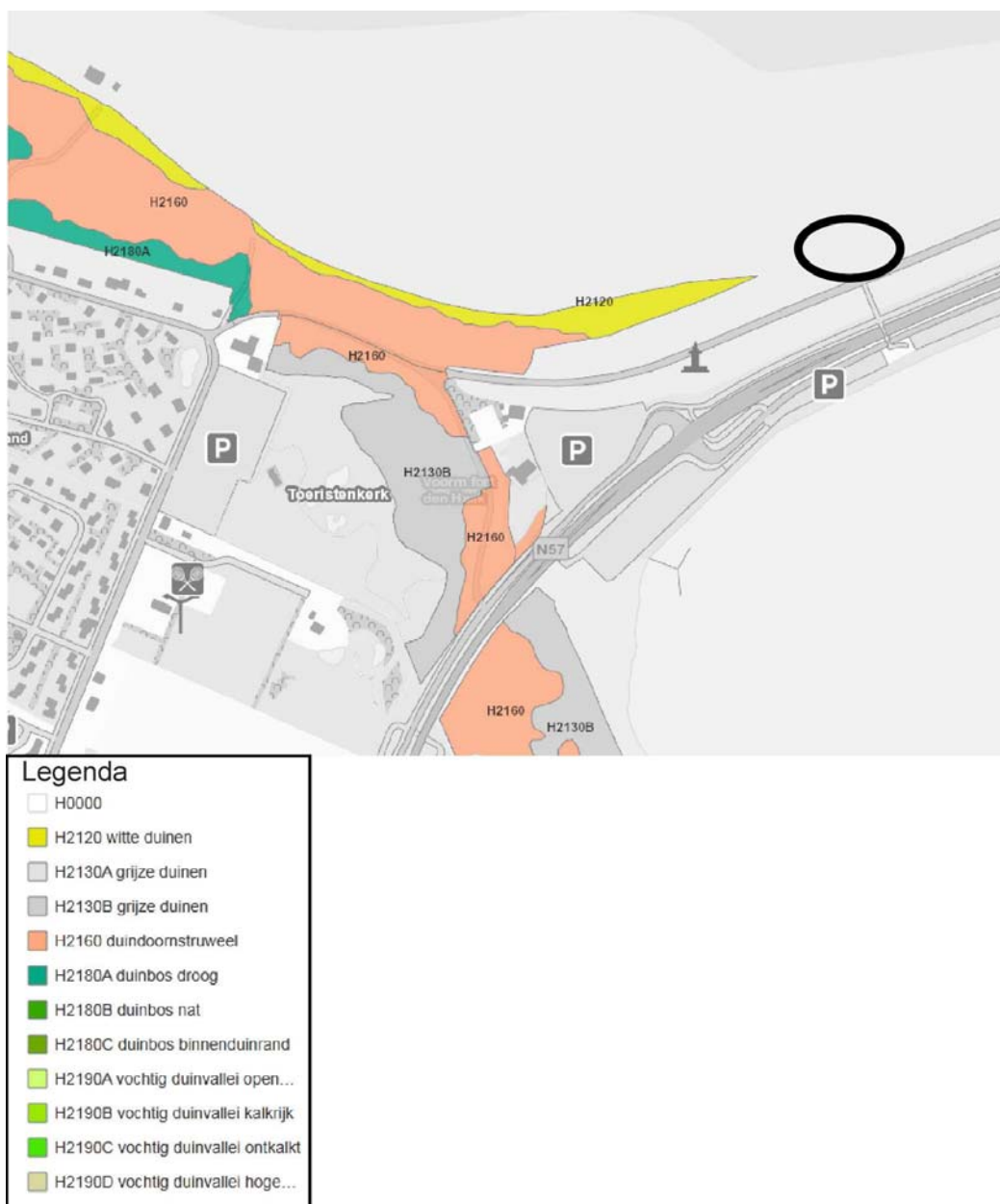
H2190D - Vochtige duinvalleien (hoge moerasplanten)

Habitatsoorten:

H1014 - Nauwe korfslak

Volgens de effectenindicator van het Ministerie van Economische zaken zijn de volgende habitattypen van Natura 2000-gebied Manteling van Walcheren gevoelig voor optische verstoring (verstoring als gevolg van de aanwezigheid of beweging van mensen): Witte duinen, Grijze duinen, Duindoornstruwelen, Duinbossen en Vochtige duinvalleien. Het deel van Natura 2000-gebied Manteling van Walcheren dat het dichtst bij het plangebied is gelegen, bestaat uit zeereep (= buitenste duinengordel van de kust), plaatselijk laag en smal, plaatselijk hoger en breder, met Witte duinen en Duindoornstruwelen (Provincie Zeeland, 2014). Zie ook figuur 5.5.1 Volgens de effectenindicator van het Ministerie van Economische zaken is deze soort gevoelig voor verstoring door trilling in de bodem, bijvoorbeeld veroorzaakt door heien en boren, maar niet voor verstoring door geluid, licht en optische verstoring. Daarnaast is het leefgebied van de nauwe korfslak (Duindoornstruwelen en Zoom, mantel en droog struweel) gevoelig voor stikstof, maar hier vindt geen overschrijding plaats van de kritische depositiewaarde (Provincie Zeeland, 2014).

De komst van het strandpaviljoen zal naar verwachting geen negatieve effecten hebben op de nauwe korfslak, maar mogelijk wel een licht negatief effect op prioritaire habitattypen Witte duinen en Duindoornstruweel, doordat mensen vanaf de parkeerplaatsen over het pad naar het strandpaviljoen wandelen. Omdat men daarbij over het pad loopt én omdat het grootste deel van de mensen vanaf de parkeerplaats via de loopbrug over de N57 naar het strandpaviljoen lopen (en daarbij niet door de Manteling van Walcheren lopen), is het reëel te veronderstellen dat dit een niet significant negatief effect zal zijn.

Figuur 5.5.1 Habitattypen in Natura 2000-gebied 'Manteling van Walcheren' ten opzichte van het plangebied (zwart omcirkeld). Gegevens afkomstig van Geoloket Provincie Zeeland).

De overige, in de effectenindicator (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/>) genoemde storende factoren zijn allemaal niet van toepassing op de voorgestane activiteiten.

5.6 Effecten op Natura 2000-gebied Veerse Meer

Hieronder volgt een opsomming van alle broedvogelsoorten en niet-broedvogelsoorten waarvoor dit Natura 2000-gebied is aangewezen.

Broedvogelsoorten:

A017 - Aalscholver

A034 - Lepelaar

A183 - Kleine Mantelmeeuw

Niet-broedvogelsoorten:

A004 - Dodaars
A005 - Fuut
A017 - Aalscholver
A026 - Kleine Zilverreiger
A034 - Lepelaar
A037 - Kleine Zwaan
A041 - Kolgans
A045 - Brandgans
A046 - Rotgans
A050 - Smient
A051 - Krakeend
A053 - Wilde eend
A054 - Pijlstaart
A056 - Slobeend
A061 - Kuifeend
A067 - Brilduiker
A069 - Middelste Zaagbek
A125 - Meerkooit
A132 - Kluut
A140 - Goudplevier

Van sommige prioritaire vogelsoorten van Natura 2000-gebied Veerse Meer is bekend dat ze gevoelig zijn voor verstoring door geluid: kleine zilverreiger, kluut en lepelaar. Alle prioritaire vogelsoorten van het Veerse Meer zijn gevoelig voor verstoring door kunstmatige lichtbronnen en de volgende prioritaire vogelsoorten zijn gevoelig voor optische verstoring: aalscholver, fuut, kluut en kuifeend (bron: effectenindicator van het Ministerie van Economische zaken).

Aangezien tussen het plangebied en Natura 2000-gebied Veerse Meer een rij duinen ligt, is er een visuele afscheiding tussen het voorgestane strandpaviljoen en prioritaire vogelsoorten in het Veerse Meer. Het is daardoor onwaarschijnlijk dat prioritaire vogelsoorten van het Veerse Meer significant negatieve effecten ondervinden van de menselijke activiteiten in en vlak bij het geplande strandpaviljoen.

De meeste bezoekers van het voorgestane strandpaviljoen zullen hun auto op de parkeerplaats naast het Veerse Meer parkeren. De komst van het strandpaviljoen zal dus leiden tot een toename van auto's op de parkeerplaats direct naast het Veerse Meer. Omdat vogels als de middelste zaagbek vlak naast deze parkeerplaats in het Veerse Meer foerageren, zal er een licht negatief effect zijn door optische verstoringen tijdens parkeren en weggaan op de parkeerplaats (tijdens het veldbezoek werden enkele middelste zaagbekken vanaf de parkeerplaats in het Veerse Meer waargenomen, daarvan werd er één gefotografeerd; zie figuur 4.2.2.). 's Avonds zal dit effect ook door schijnende koplampen van auto's nog worden versterkt, omdat deze over het water van het Veerse Meer schijnen. Omdat er geen broedkolonies nabij de parkeerplaats aanwezig zijn en omdat er ook nu al op de parkeerplaats wordt geparkeerd, lijkt het echter niet om een significant negatief effect te gaan.

De overige, in de effectenindicator (<http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/>) genoemde storende factoren zijn allemaal niet van toepassing op de voorgestane activiteiten.

5.7 Effecten stikstofdepositie op omringende Natura 2000-gebieden

5.7.1 Inleiding

Al jaren is er in Natura 2000-gebieden een overschot aan stikstof (ammoniak en stikstofoxiden). Dit is schadelijk voor de natuur. Daarom heeft het Rijk het initiatief genomen om deze stikstofproblemen aan te pakken. In de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) werken overheden en maatschappelijke partners samen om de stikstofuitstoot te verminderen en daarmee ook economische ontwikkelingen mogelijk te maken.

De depositie van stikstof is een van de belangrijkste belemmeringen om de Europese natuurdoelen te halen. In 117 Natura 2000-gebieden is de actuele depositie (dikwijls veel) hoger dan de habitats kunnen verdragen. De Natuurbeschermingswet 1998 bepaalt dat nieuwe economische activiteiten (of uitbreiding van bestaande) in en rond Natura 2000-gebieden daarom moeten worden getoetst op hun effect op de natuur. Hoewel de stikstofdepositie op landelijk niveau nog steeds daalt, vormen de effecten van stikstof een belangrijk aspect (<http://pas.natura2000.nl>).

5.7.2 Voordelta

De directe stikstofuitstoot van het geplande strandpaviljoen, zal naar alle waarschijnlijkheid geen significant negatief effect hebben op natuurwaarden van Natura 2000-gebied Voordelta. In het strandpaviljoen zullen enige stikstofoxiden ontstaan door verwarming op gas, maar bekend is dat de grootste uitstoot van stikstofoxiden veroorzaakt wordt door verkeer en vervoer. De grootste toename van stikstofuitstoot die samenhangt met de komst van het strandpaviljoen, zal dus worden veroorzaakt door een toename van het verkeer op de nabijgelegen N57 en de ter hoogte van het strandpaviljoen gelegen parkeerplaats naast het Veerse Meer.

In het 'Document PAS-analyse Herstelstrategieën voor Voordelta, 2013' worden de stikstofgevoelige habitattypen van Natura 2000-gebied Voordelta opgesomd, waaronder habitatype Embryonale duinen. Er vindt echter geen overschrijding plaats van de KDW (kritische depositiewaarde). Dat wil zeggen dat er geen stikstofprobleem is en er dan ook geen maatregelen nodig zijn voor habitattypen in het kader van de PAS in de Voordelta.

5.7.3 Manteling van Walcheren

Volgens de Gebiedsanalyse Manteling van Walcheren (Provincie Zeeland, 2014) is er momenteel in de mogelijk stikstofgevoelige habitattypen H2120 Witte duinen en H2160 Duindoornstruwelen geen overschrijding van de kritische depositiewaarde, dus geen stikstofprobleem. Verkeer en vervoer vormen de belangrijkste bron van stikstofoxiden. De stikstofuitstoot door auto's die naar de parkeerplaats nabij het geplande strandpaviljoen rijden, valt in het niet bij de stikstofuitstoot door auto's die nu over de N57 rijden; deze weg ligt ook dicht bij Natura 2000-gebied Manteling van Walcheren. Daarbij komt dat deze weg er al jaren ligt en de stikstofdepositie in de Manteling van Walcheren in de afgelopen jaren is gedaald en de komende jaren naar verwachting nog verder zal afnemen (Provincie Zeeland, 2014). De mogelijk lichte toename van stikstofdepositie op de Manteling van Walcheren door de komst van het strandpaviljoen, zal daarom geen significant negatieve gevolgen hebben op stikstofgevoelige habitattypen in dit gebied.

5.7.4 Veerse Meer

In een brief van GS van 24 juni 2014 over de ontwikkeling van de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) staat dat in vrijwel alle Zeeuwse Natura 2000-gebieden de kritische depositiewaarde voor stikstofdepositie wordt overschreden, met uitzondering van het Veerse Meer. Een stikstofgevoelige vogelsoort als de pijlstaart heeft hier dus geen leefgebied waar de kritische depositiewaarde wordt overschreden. De toename van stikstofuitstoot door verkeer van en naar de parkeerplaats naast het Veerse Meer, valt in het niet bij de stikstofuitstoot door verkeer op de vele wegen (waaronder de N57) rond het Veerse Meer. De mogelijk lichte toename van stikstofdepositie op het Veerse Meer door de komst van het strandpaviljoen, zal daarom geen significant negatieve gevolgen hebben op stikstofgevoelige habitattypen in dit gebied.

5.8 Effecten op overige beschermde natuurgebieden

De met helm en duindoorn begroeide duinen direct ten zuidoosten van het plangebied zijn onderdeel van het Nederlands Natuurnetwerk (Bestaande natuur). Het is te verwachten dat hierin tijdens het broedseizoen verschillende soorten vogels broeden. De voorgenomen plaatsing van het strandpaviljoen zal op broedvogels waarschijnlijk geen grote effecten hebben. De overige beschermde natuurgebieden (Beschermdenatuurmonumenten, Nationaal Landschap Zuidwest-Zeeland) liggen op een te grote afstand van het plangebied om directe effecten te ondervinden.

6. CONSEQUENTIES VANUIT DE WET- EN REGELGEVING

6.1 Flora- en faunawet

Op 120 meter van het plangebied bevindt zich een zandbank, die in principe geschikt is om tijdens eb door zeehonden te worden gebruikt als rustplaats. Omdat er in 2008 voor zeehonden 5 rustgebieden zijn aangewezen in de Voordelta, en omdat het aantal zeehonden sinds 2008 in de Voordelta is toegenomen, kan worden gesteld dat de zandbank nabij het plangebied geen onmisbaar onderdeel is van de zeehondenhabitat en in het kader van de Flora- en faunawet dan ook niet als een beschermde vaste rust- en verblijfplaats moet worden gezien. Er hoeft daarom geen ontheffing te worden aangevraagd op de Flora- en faunawet voor het verstoren van een vaste rust- en verblijfplaats van de grijze zeehond en de gewone zeehond.

Tijdens de voor- en najaarstrek gebruiken meerdere steltlopers de zandbanken nabij het plangebied om te foerageren. Alhoewel foerageergebieden van steltlopers in het kader van de Flora- en faunawet niet expliciet als vaste rust- en verblijfplaats worden genoemd, is het vanuit de zorgplicht (artikel 2) toch vereist de effecten van de komst van een strandpaviljoen te beoordelen. Omdat de versturende effecten van de voorgenomen plannen in het niet vallen bij de nu al aanwezige menselijke verstoringen, is er echter geen sprake van een significant negatief effect.

De komst van het strandpaviljoen zal waarschijnlijk geen verstoring opleveren voor broedende vogels. Deze broeden namelijk op meer dan 10 meter afstand, in de dichtere opgaande duinvegetaties. De komst van het strandpaviljoen kan, samen met de al aanwezige andere menselijke verstoringen, voorkomen dat typische vogels van het embryonaal duin nabij het strandpaviljoen tot broeden komen. Omdat het hier om niet strenger beschermde vogelnesten gaat, is dit echter geen overtreding op de Flora- en faunawet.

6.2 Overige regelgeving

Het plangebied bevindt zich in Natura 2000-gebied Voordelta, waarin de instandhoudingsdoelen voor een aantal bodemdieretende vogelsoorten (steltlopers) niet worden gehaald. De negatieve effecten die de komst van het strandpaviljoen (met inpandige kitesurfschool) op dergelijke soorten heeft, vallen echter in het niet bij de negatieve effecten van de reeds aanwezige menselijke verstoringen, met name het kitesurfen nabij het plangebied. Voordat de negatieve effecten van het voorgestane strandpaviljoen tegen die van het kitesurfen kunnen worden 'weggestreept', dient echter te worden nagegaan in hoeverre de effecten van het kitesurfen op Natura 2000 gebied Voordelta in het verleden zijn beoordeeld. Mede omdat het voorgestane strandpaviljoen een facilitaire functie voor het kitesurfen heeft, is dit relevant.

De komst van het strandpaviljoen (met inpandige kitesurfschool) zal, samen met de reeds aanwezige menselijke activiteiten, voorkomen dat vogels, die typisch zijn voor embryonale duinen, nabij het plangebied tot broeden kunnen komen. Hierdoor is er een vergunning nodig op grond van de Natuurbeschermingswet (ex artikel 19d lid 1).

Literatuur

- Dienst Regelingen. 2009a. Wijziging beoordeling ontheffing Flora- en faunawet bij ruimtelijke ingrepen. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009b. Bijlage aangepaste lijst jaarrond beschermde vogelnesten. Ontheffing Flora- en faunawet ruimtelijke ingreep. Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit.
- Dienst Regelingen. 2009c. Uitleg Aangepaste beoordeling ontheffing ruimtelijke ingrepen Flora- en faunawet.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-A. Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten! Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, 2005-B. Algemene Handreiking Natuurbeschermingswet 1998. Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit, Den Haag.
- Ministerie van Verkeer en Waterstaat, Provincie Zeeland en Provincie Zuid-Holland. 2008. Beheerplan Voordelta. Spelregels voor natuurbescherming.
- Oranjewoud. 2013. Bestemmingsplan Buitengebied Veere. Passende beoordeling in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998, artikel 19j. In opdracht van Gemeente Veere. Oranjewoud.
- Provincie Zeeland, 2014. Gebiedsanalyse Manteling van Walcheren.
- RAVON, 2006. Waarnemingenoverzicht 2005. RAVON, 24: 46-64.
- RAVON, 2007. Waarnemingenoverzicht 2006. RAVON, 27: 46-64.
- RAVON, 2010. Waarnemingenoverzicht 2007 en 2008. RAVON, 34: 61-80.
- RAVON, 2011. Waarnemingenoverzicht 2010. RAVON, 42: 105-119.
- RAVON, 2013. Waarnemingenoverzicht 2012. RAVON, 51: 119-132.
- Royal HaskoningDHV. 2013. Evaluatie Natura 2000-beheerplan Voordelta 2008-2014. Ontwikkelingen in natuur en gebruik. Publiekssamenvatting.
- Schaminee, J.H.J., Weeda, E.J. & Westhoff, V. 1998. De vegetatie van Nederland 4. Plantengemeenschappen van de kust en van binnenlandse pioniermilieus. Opulus Press, Upsala, Leiden.